
PWYLLGOR CYSWLLT RHEIFFORDD ARFORDIR Y CAMBRIAN DYDD GWENER, 18 TACHWEDD 2022

Presenoldeb:

Cyng. Dewi Owen (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Gwynfor Owen (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Anne Lloyd Jones (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Eryl Jones-Williams (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Elfed Wyn ap Elwyn (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Richard Glyn Roberts (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Gwilym Owen (Cyngor Gwynedd)
Cyng. Meryl Roberts, (Cynrychiolydd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri)
Llio Hughes (Rheolwr Swyddfa Plaid Cymru – Senedd Cymru)
Ann Elias (Cyngor Sir Ceredigion)
Cyng. Trevor Roberts (Rheilffordd Aberystwyth/Amwythig)

Sara Crombie (Network Rail)
Richard Griffiths (Network Rail)
Gail Jones (Trafnidiaeth Cymru) - GJ

Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth Cyngor Gwynedd)

1. ETHOL CADEIRYDD

**PENDERFYNWYD ETHOL Y CYNGHORYDD ERYL JONES-WILLIAMS YN
GADEIRYDD AR GYFER 2022/23**

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

**PENDERFYNWYD ETHOL Y CYNGHORYDD DEWI OWEN YN IS-GADEIRYDD AR
GYFER 2022/23**

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Cyng. Louise Hughes (Cyngor Gwynedd), Cyng. Elin Hywel (Cyngor Gwynedd), Cyng. Dafydd Meurig (Aelod Cabinet Amgylchedd - Cyngor Gwynedd), Liz Saville Roberts (AS Dwyfor Meirionnydd), Mabon ap Gwynfor (AS Dwyfor Meirionnydd), Claire Williams (Swyddog Partneriaeth Rheilffyrdd y Cambrian), Stuart Williams (Rheilffordd Tal-y-llyn), Chris Wilson (Cyngor Sir Ceredigion) a David Thorp (Ysgol Uwchradd Tywyn)

Amlygodd y Cadeirydd bod y Cynghorodd Louise Hughes wedi derbyn triniaeth yn ddiweddar a dymunwyd gwellhad buan iddi.

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

5. MATERION BRYD

Dim i'w nodi

6. COFNODION

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

7. DERBYN DIWEDDARIAD GAN Y GWASANAETHAU

NETWORK RAIL

Croesawyd Richard Griffiths (Pennaeth Cyfathrebu Network Rail ar gyfer Cymru a'r Gorllewin) a Sara Crombie (Rheolwr Cyfathrebu Network Rail) i'r cyfarfod

Diweddariad ar uwchraddio traphont Abermaw

Cyflwynwyd lluniau a ffeithiau allweddol ar waith a gwblhawyd ar y draphont hyd yma. Nodwyd bod y gwaith wedi bod yn heriol ac yn ffisegol anodd i'r gweithwyr oherwydd amodau gwaith yn ymwneud a'r tywydd a bod y bont hefyd mewn cyflwr llawer gwaeth nag a ystyriwyd ar y dechrau. Adroddwyd mai'r bwriad gwreiddiol oedd cau'r draphont am un cyfnod rhwng Medi a Rhagfyr 2022, ond i leihau'r effaith ar wasanaethau rheilffyrdd, y gymuned a'r economi leol penderfynwyd cau'r lein am ddau gyfnod byrrach fel bod modd ailagor y rheilffordd ar gyfer hanner tymor yr ysgol a chyfnod y Nadolig.

Caewyd y rheilffordd rhwng Machynlleth a Pwllheli am bum wythnos o nos Sul, 11 Medi tan ddydd Sadwrn, 15 Hydref gan ailagor am bedair wythnos i gynnwys hanner tymor. Yr ail gyfnod cau oedd o nos Sul, 13 Tachwedd gyda bwriad o ailagor dydd Sadwrn, 10 Rhagfyr ar gyfer cyfnod y Nadolig. Ategwyd nad oedd dyddiau gweithio ar y draphont yn ystod 2023 wedi eu cadarnhau.

Diweddariad ar draphont Aberdyfi, Y Bwthyn a Leri

Yn ogystal â'r gwaith yn Abermaw, adroddwyd bod gwaith atgyweirio hefyd yn cael ei wneud i Draphontydd Dyfi, Leri a'r Bwthyn. Adroddwyd bod cyflwr gwael i draphont Aberdyfi – angen adnewyddu'r strwythur yn llawn. Cyflwynwyd lluniau i arddangos cyflwr y pren a'r gwaith dur.

Ategwyd bod gwaith adnewyddu trac yn cael ei gwblhau yn Nhywyn, a bod Network Rail yn cymryd pob mantais posib o wneud gwaith cynnal a chadw tra bod y rheilffordd wedi cau. Nodwyd bod gwaith ar gyfer 2023 yn cael ei drefnu ar y cyd gyda Trafnidiaeth Cymru a'r Gwasanaeth Cludo Nwyddau.

Diolchwyd am y diweddariad. Nododd y Cadeirydd bod y Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r buddsoddiad.

Sylwadau a materion eraill a godwyd yn ystod y drafodaeth:

- Bod y gwaith adnewyddu traciau yn Nhywyn yn dod yn ei flaen yn dda
- Bod problemau gyda thrafnidiaeth i'r ysgolion yn ystod y cyfnod cau wedi ei datrys
- Diolch i gydweithio da rhwng asiantaethau ar gael gosod pont newydd dros y rheilffordd yn Aberdyfi
- Da gweld arian yn cael ei fuddsoddi a gwaith yn cael ei gwblhau ar hyd y rheilffordd.
- Diolch i'r swyddogion lleol am eu gwaith o godi ymwybyddiaeth at ddiogelwch y rheilffordd

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â chroesfan rheilffordd Harlech ac a fu unrhyw ostyngiad mewn tresmasu ers yr ymgyrch a gynhaliwyd yn gynharach yn y flwyddyn, nodwyd nad oedd asesiadau risg wedi ei wneud ar groesfannau penodol ond bod ymgyrch codi ymwybyddiaeth wedi ei wneud gyda'r cyhoedd ac mewn ysgolion. Nodwyd y byddai modd cyfeirio gwybodaeth am ddiogelwch Croesfan Harlech yn uniongyrchol at y Cynghorydd Owen.

TRAFNIDIAETH CYMRU

Croesawyd Gail Jones, Trafnidiaeth Cymru i'r cyfarfod i gyflwyno diweddariad ar weithgareddau Trafnidiaeth Cymru.

Amlygwyd bod y gwaith o osod diffibrilwyr achub bywyd yng ngorsafoddd rheilffordd Trafnidiaeth Cymru wedi ei gwblhau a bod rhaglen gynhwysfawr o hyfforddiant ac ymwybyddiaeth gydag ysgolion wedi ei drefnu.

Sylwadau a materion eraill a godwyd yn ystod y drafodaeth:

- Gyda'r rheilffordd wedi cau, y bysus cludo plant i'r coleg ym Mhwlheli yn cyrraedd yn hwyr
 - Siomedig nad yw llythyrau / e-byst yn cael eu cydnabod gan swyddogion Trafnidiaeth Cymru – hyn yn gwneud gwaith ymateb i gwynion / sylwadau etholwyr yn anodd
 - Cwynion bod gyrwyr y bysus sydd wedi cymryd lle'r trenau yn anghwrtais gyda theithwyr
 - Cwynion bod y bysus yn pasio teithwyr heb stopio
 - Amseroedd y bws T2 wedi eu haddasu ac nid ydynt bellach yn cyd-fynd gydag amseroedd y trenau. Nid yw'r Bws T2 bellach yn stopio yng ngorsaf Rheilffordd Porthmadog.
-
- Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn a gweld ymateb Network Rail a Trafnidiaeth Cymru i ymgynghoriad Cyfoeth Naturiol Cymru ar Lifogydd a Newid yr Hinsawdd (gan ystyried ardal Pwllheli yn benodol oherwydd bod

rhannau o'r arfordir yn fregus ac ystyriaeth pryderon tymor hir), nododd y swyddogion y byddent yn holi eu sefydliadau ac yn ymateb yn uniongyrchol i'r Cynghorodd Richard Glyn Roberts

HEDDLU TRAFNIDIAETH BRYDEINIG

Nid oedd cynrychiolydd o Heddlu Trafnidiaeth Brydeinig yn bresennol i gyflwyno adroddiad. Amlygwyd nad oedd ymateb wedi ei dderbyn gan Yr Arolygydd Karl Anderson ac er bod swyddog arall wedi ei apwyntio, gadawodd ar ôl 4 wythnos. Maent bellach yn y broses o hyfforddi swyddog arall. Amlygwyd siom nad oedd cynrychiolydd o'r Heddlu yn bresennol.

Diolchwyd am y diweddariadau

8. DYFODOL PWYLLGOR ARFORDIR Y CAMBRIAN

Derbyniwyd cynnig gan Pwyllgor Cyswllt Rheilffyrdd Amwythig Aberystwyth (SARLC) yn argymhell trefniant bod Pwyllgor Rheilffordd Arfordir y Cambrian yn ymuno gyda SARLC a sefydlu un grŵp o dan ymbarél Cymdeithas Cynghorau Lleol Gogledd a Chanolbarth Cymru. Yng nghofnodion y Pwyllgor SARLC a gynhaliwyd 04/11/22, nodwyd bod y mater wedi ei drafod mewn manylder gydag adroddiad yn cynnwys y rhesymeg a'r argymhelliad yn llawn - cynigwyd yr argymhelliad gan Cyng Trevor Roberts ac eiliwyd gan Angus Eikhoff - roedd y bleidlais yn unfrydol o blaid y cynnig.

Sylwadau a materion eraill a godwyd yn ystod y drafodaeth:

- Gweld pwrpas dros ymuno fel modd o osgoi colli allan ar drafodaethau
- Derbyn parhau ar wahân ond pryder ynglŷn a galw swyddogion i ddau gyfarfod
- Bod Pwyllgor y Cambrian yn trafod materion lleol – buasai hyn yn cael ei gollu mewn fforwm fwy
- Pwyllgor y Cambrian yn gweithio yn dda - yn cyfarfod dwywaith y flwyddyn gyda Swyddogion Network Rail a Thrafnidiaeth Cymru yn mynychu bob tro
- Cynrychiolaeth o'r Cambrian mewn cyfarfodydd SARLC – derbyn gwybodaeth briodol
- Nad oedd Trafnidiaeth Cymru wedi datgan cefnogaeth i uno'r ddau bwyllgor

Cynigiwyd ac eiliwyd cadw at y trefniadau presennol gan sicrhau cyswllt agos gyda SARLC

9. CWESTIYNAU FFURFIOL

Cyngor Tref Abermaw

Cwestiwn:

"Bydd y trenau newydd yn lleihau capasiti a nifer y toiledau. Dywedodd Trafnidiaeth Cymru wrthym i ddechrau y byddem yn cael trenau 3 cherbyd a

fyddai'n cynyddu capasiti. Ymddengys erbyn hyn mai dim ond 2 gerbyd fydd ar y trenau newydd gyda chapasiti llai ar lein sydd eisoes yn brysur iawn ac yn orlawn yn y prif dymor. A all Trafnidiaeth Cymru gadarnhau mai 3 cherbyd fydd ar y trenau newydd?"

Ateb:

Bydd Trafnidiaeth Cymru yn defnyddio 3 cherbyd yn ôl yr angen. Nododd GJ nad oedd wedi cael gwybod am unrhyw beth gwahanol, ond wedi anfon e-bost i wirio hyn.

Cwestiwn:

Nid yw'r drysau mynediad o'r swyddfa docynnau a'r lle aros i'r platfform yn agor yn awtomatig mwyach. Adroddwyd am hyn 3 blynedd yn ôl a sawl gwaith ers hynny ac nid oes dim wedi'i wneud i'w drwsio. Mae hyn yn gwneud mynediad i'r platfform yn anodd oherwydd yn y gaeaf nid yw'n bosibl gadael y drysau ar agor. Mae'n gwneud i aros yn yr ardal dan do yn amhosibl - gwell gan lawer o ddefnyddwyr hŷn y rheilffordd eistedd dan do wrth aros i'r trêen gyrraedd. Os yw'r drysau ar agor yn barhaol mae'r man aros a'r swyddfa docynnau yn mynd yn oer iawn, ac ar ddiwrnodau gwyntog mae'r holl wybodaeth yn chwythu o gwmpas Allwch chi roi gwybod i ni pryd fydd y drysau'n cael eu trwsio?

Ateb:

Cais wedi ei wneud am archwiliad cynnal a chadw i atgyweirio'r drws ond os na ellid ei drwsio bydd rhaid cael drws newydd.

A fydd biniau newydd ar y platfform (tua'r Gogledd) yn cael eu newid? Mae'r biniau ar y platfform tua'r De yn fach ac mae'r un ger y brif fynedfa wedi'i symud. Oes modd edrych ar fwy o finiau?

Sylw wedi ei dderbyn

Cyngor Cymuned Llanbedr

Cwestiwn:

Deallwn bydd Gorsaf Talwrn Bach yn cael ei uwchraddio yn y gwanwyn, be yn union fydd y gwelliannau yma.?

Cais am fanylion / syniadau o'r hyn sydd ei angen mewn perthynas ag uwchraddio'r orsaf

Cwestiwn

Pryd fydd y trenau newydd ar waith?

Ateb

Bydd y trenau newydd ar waith yn 2023

Cwestiwn

A oes yna unrhyw adborth am waith y gwirfoddolwyr sydd wedi mabwysiadu'r orsaf

yma yn Llanbedr? Mae sawl archwiliad wedi ei gynnal hyd yma.

Ateb:

Derbyniwyd diweddariad gan Rheilffyrdd Cymunedol

Bod mabwysiadwyr yr orsaf yn ymwybodol bod cyllid ar gael i osod cyfarwyddiadau o waith celf yn yr orsaf. Ar hyn o bryd mae cyllideb i argraffu unrhyw ddyluniad ac os gellid darparu'r gwaith celf ynghyd â manylion y cyflenwr, gall yr anfoneb gael ei thalu. Ategwyd bod rheolwr yr orsaf wedi cytuno i adfywio'r lloches bresennol gyda chefnogaeth ei dîm yn y gwanwyn.

Bydd cynhadledd gwirfoddolwyr y Cambrian yn cael ei gynnal ym mis Chwefror 2023 (dyddiad a lleoliad i'w cadarnhau).

Cyswllt: Sian.jones@tfw.rail ar gael i gynorthwyo gydag unrhyw ymholiadau ynghylch mabwysiadu gorsaf.

Cynghorydd (Tref) Trevor Roberts

Cwestiwn:

Pam na chafodd amserlenni gwasanaeth y rheilffordd eu postio ar y gorsafoedd yn ystod cyfnod cau Traphont Abermaw ac a fydd hyn yn cael ei gywiro pan fydd y draphont ar gau eto ymhen wythnos?

Ateb:

Adroddwyd bod y posterï i fyny yn ystod y cyfnod cau diwethaf. Wedi trafod gyda'r rheolwr llinell, Dave Crunkhorn, dywed bod y posterï sydd ar y gorsafoedd ar hyn o bryd yn cael eu newid ar y 19eg o Dachwedd i adlewyrchu'r newidiadau ac amseroedd newydd y trenau.

Cwestiwn:

A all Network Rail hysbysu'r cyfarfod pan fydd y math newydd o oleuadau rhybuddio bach yn cael eu gosod ar lwybr troed a elwir yn lleol fel 'Waynes Footpath' sydd i'r gogledd o'r Abermaw. Nodwyd bod y golau croesi wedi'i osod ar 2 groesfan 1 filltir ymhellach i'r gogledd, ond bod croesfan Wayne yn cludo mwy o gerddwyr na'r ddwy groesfan arall gan mai dyma'r unig groesfan sydd yn croesi o'r brif stad o dai (ardal Heol y Llan) i ganol y dref ac i'r feddygfa. Mae trigolion hŷn sy'n byw mewn tai gwarchod ar ochr ddwyreiniol y groesfan, angen defnyddio'r groesfan i'r promenâd a'r traeth.

Ateb:

Cynhaliwyd yr asesiad risg diwethaf ym mis Mai 2021 ac yn seiliedig ar y sgôr risg gyfredol, bydd yr un nesaf yn cael ei gynnal ym mis Awst 2023. Nodwyd bod pob croesffordd yn risg, ond ategwyd y gellid cyfeirio'r pryder i'r swyddogion perthnasol a cheisio cynnal asesiad risg cyn Awst 2023 gan wahodd y Cynghorodd Trevor Roberts i'r ymweliad safle.

Cwestiwn:

Mae trigolion yn pryderu am gyflwr yr arglawdd rheilffordd i'r gogledd o dwnnel rheilffordd yn Abermaw lle mae'n ymddangos bod coed a llwyni yn tyfu'n wyllt ar ddwy ochr y trac. A yw Network Rail yn gwneud gwaith cynnal a chadw rheolaidd yn y maes hwn?

Ateb:

Gyda'r rheilffordd wedi cau, bydd modd ymweld â'r safle yn yr wythnosau nesaf.

Diolchwyd am y cwestiynau

Tynnwyd sylw at Ymgynghoriad Rheilffordd Gorllewin Canolbarth Lloegr. Er bod llawer o fuddsoddiadau arfaethedig cadarnhaol yn cael eu cynnig yn yr ymgynghoriad, ymddengys bod bwriad, o 2040, i beidio â chaniatáu i wasanaethau Trafnidiaeth Cymru i fynd tu hwnt i Birmingham New Street (gorsaf reilffordd ganolog Birmingham). Nid yw hyn yn ystyriaeth dderbyniol oherwydd ar hyn o bryd mae gan Canolbarth Cymru a Gogledd Cymru wasanaeth i 'Birmingham International' lle mae'r Ganolfan Arddangos Genedlaethol; y Maes Awyr, a chyswllt gyda Llundain (yr HS2). Mae'r cysylltiadau hyn yn bwysig i dwristiaeth a busnesau, ac ni fydd unrhyw newidiadau i'r gwasanaeth presennol yn cael eu cefnogi. Anogwyd Aelodau i ymateb i'r ymgynghoriad

<https://wmre.org.uk/our-strategies/west-midlands-rail-investment-strategy/consultation-on-the-west-midlands-rail-investment-strategy/>

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30 y.b. a daeth i ben am 12.00 y.h.

CADEIRYDD